

М О Д Е Л

НА НАЦИОНАЛНОТО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ЧУЖД ЕЗИК В X КЛАС ЗА УЧЕБНАТА 2020 – 2021 ГОДИНА (по желание на ученика)

1. Цели на НВО в X клас съгласно чл. 44, ал. 1 от Наредба № 11 за оценяване на резултатите от обучението на учениците

Целта на националното външно оценяване е да установи в края на X клас (край на първия гимназиален етап) степента на постигане на очакваните резултати от обучението по чужди езици, определени в учебните програми по чужди езици по нива А1, А2, В1 основаващи се на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т.2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователна подготовка, както и в държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка. То има за цел и:

- диагностика на индивидуалния напредък и на образователните потребности на учениците от X клас;
- мониторинг на образователния процес за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване на качеството на образованието.

2. Учебно съдържание:

Обект на измерването в тестовете по чужди езици е комуникативната компетентност на учениците на езиково равнище А1, А2 и В1 на Общата европейска езикова рамка. Компонентите на тестовете се основават на четирите езикови умения: четене, слушане, писане и говорене. Езиковите компетентности се проверяват чрез различни видове задачи: задачи с избираем отговор, задачи с кратък свободен отговор, задачи за създаване на писмен текст и задачи за говорене.

3. Вид и времетраене на изпита:

За ниво А1

Компоненти	Брой задачи	Време в минути	Макс. брой точки	% от общия бал
СЛУШАНЕ	10	20 мин.	10 точки	25%
ЧЕТЕНЕ	10	20 мин.	10 точки	25%
ПИСАНЕ	1	20 мин.	10 точки	25%
ГОВОРЕНЕ	2	12 мин	10 точки	25%
ОБЩО	23 задачи	за писмената част – 60 мин. , за устната част около 12 мин. за група от четирима ученици	40 точки	100%

За ниво А2

Компоненти	Брой задачи	Време в минути	Макс. брой точки	% от общия бал
СЛУШАНЕ	15	25 мин.	15 точки	25%
ЧЕТЕНЕ	15	35 мин.	15 точки	25%
ПИСАНЕ	2	40 мин.	15 точки	25%
ГОВОРЕНЕ	2	15 мин	15 точки	25%
ОБЩО	34 задачи	за писмената част – 100 мин. , за устната част – около 15 мин. за двама ученици	60 точки	100%

За ниво В1

Компоненти	Брой задачи	Време в минути	Макс. брой точки	% от общия бал
СЛУШАНЕ	20	35 мин.	20 точки	25 %
ЧЕТЕНЕ	20	50 мин.	20 точки	25%
ПИСАНЕ	2	45 мин.	20 точки	25%
ГОВОРЕНЕ	2	около 12 мин. за двама ученици	20 точки	25%
ОБЩО	44 задачи	писмена част - 130 мин. , устна част - 15 мин. за двама ученици	80 точки	100%

4. Видове задачи:

КОМПОНЕНТ СЛУШАНЕ

За ниво А1:

Компонентът **СЛУШАНЕ** съдържа общо 10 задачи с избираем отговор. Максималното време за тяхното изпълнение е 20 минути, а общият брой точки е 10. Компонентът се състои от три части.

Първата част съдържа три кратки текста (съобщение, указание, информация от радио или телевизия), които се слушат по два пъти. Към всеки текст има по една задача с избираем отговор (1 верен и 2 грешни).

Втората част съдържа три кратки разговора, които се слушат по един път. Към всеки текст има по 1 задача с избираем отговор – съотнасяне на картина към текст. (Към всеки текст има по три картини, от които една е верният отговор).

Третата част съдържа един текст (интервю), който се слуша два пъти. Към текста има четири задачи с избираем отговор (задачи с алтернативен избор: вярно-грешно).

В компонента **СЛУШАНЕ** се оценява уменията да се слуша и разбира реч, като се изпълняват поставените конкретни задачи, свързани с откриване на чутата информация относно различни комуникативни ситуации, участници и цели. В компонента се проверяват знанията за думи, изрази и понятия по темите в текстовете за слушане. Учениците трябва в условията на ограничено време да покажат уменията за:

- разбиране на основна информация на несложен, кратък текст по изучаваните тематични области;
- разбиране на конкретна информация в несложен, кратък текст по изучаваните тематични области;
- използване на компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация, като се ориентират по съдържанието или контекста и по познати словообразователни модели.

За ниво А2:

Компонентът **СЛУШАНЕ** съдържа общо 15 задачи с избираем отговор. Максималното време за тяхното изпълнение е 25 минути, а общият брой точки е 15. Компонентът се състои от три части. Първата част съдържа пет кратки текста (информации от радио или телевизия, разписание, съобщение или указание), които се слушат по два пъти. Към всеки текст има по една задача с избираем отговор (1 верен и 2 грешни). Втората част съдържа два кратки разговора, които се слушат по един път. Към всеки текст има по 2 задачи с избираем отговор (1 верен и 2 грешни). Третата част съдържа един текст (интервю), който се слуша два пъти. Към текста има шест задачи с избираем отговор (задачи с алтернативен избор: вярно-грешно).

В компонента **СЛУШАНЕ** се оценява уменията да се слуша и разбира реч, като се изпълняват поставените конкретни задачи, свързани с откриване на чутата информация относно различни комуникативни ситуации, участници и цели. В компонента се проверяват знанията за думи, изрази и понятия по темите в текстовете за слушане. Учениците трябва в условията на ограничено време да покажат уменията за:

- разбиране и извличане на основна информация от текстове за слушане;
- разбиране и извличане на конкретна информация от текстове за слушане;
- използване на компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация, като се ориентират по съдържанието или контекста и по познати словообразователни модели.

За ниво В1:

Компонентът **СЛУШАНЕ** съдържа общо 20 задачи с избираем отговор. Максималното време за тяхното изпълнение е 35 минути, а общият брой точки е 20. Компонентът се състои от три части. Първата част съдържа пет кратки текста (съобщение, реклама, инструкция, разписание, прогноза за времето), които се слушат по два пъти. Към всеки текст има по две задачи, от които едната задача с избираем отговор е с алтернативен избор (вярно-грешно), а другата е с избираем отговор (1 верен и 2 грешни). Втората част съдържа един текст (неформален разговор), който се слуша два пъти. Към разговора има пет задачи с избираем отговор (с алтернативен избор: вярно-грешно). Третата част съдържа един текст:

радиопредаване (дискусия), който се слуша два пъти. Към текста има пет задачи с избираем отговор (1 верен и 2 грешни).

В този компонент се оценява уменията да се слуша и разбира реч, като се изпълняват поставените конкретни задачи, свързани с откриване на чутата информация относно различни комуникативни ситуации, участници и цели. В компонента се проверяват знания за думи, изрази и понятия по темите в текстовете за слушане. Учениците трябва в условията на ограничено време да покажат умения за:

- разбиране и извличане на основна информация от текстове – глобално слушане;
- разбиране и извличане на важни подробности от текстове – селективно слушане;
- използване на компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация, като се ориентират по съдържанието или контекста и по познати словообразователни модели.

КОМПОНЕНТ ЧЕТЕНЕ

За ниво A1:

Компонентът **ЧЕТЕНЕ** съдържа общо 10 задачи, от които 7 задачи с избираем отговор и 3 задачи с кратък свободен отговор. Максималното време за тяхното изпълнение е 20 минути, а общият брой точки е 10. Компонентът се състои от три части. Първата част съдържа един текст от медиите, към който има три задачи с избираем отговор (задачи с алтернативен избор: вярно-грешно). Втората част съдържа един текст (писмо, покана, съобщение в социалните мрежи), към който има четири задачи с избираем отговор (1 верен и 2 грешни). Трета част включва един текст (обява, проспект, реклама, разписание), към който се отнасят три задачи с кратък свободен отговор.

В компонента **ЧЕТЕНЕ** се оценява уменията на учениците да извличат информация от различни видове текстове за четене с различни комуникативни цели. В компонента се проверяват знания за думи, изрази и понятия по изучаваните теми. В условията на ограничено време учениците трябва да покажат умения за:

- разбиране и извличане на основна информация от текстове;
- разбиране и извличане на конкретна информация от текстове;
- използване на компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация, като се ориентират по съдържанието или контекста и по познати словообразователни модели.

За ниво A2:

Компонентът **ЧЕТЕНЕ** съдържа общо 15 задачи, от които 10 задачи с избираем отговор и 5 задачи с кратък свободен отговор. Максималното време за тяхното изпълнение е 30 минути, а общият брой точки е 15. Компонентът се състои от три части. Първата част съдържа два текста, към които има пет задачи с избираем отговор. Първият текст е съобщение или реклама, към който има 3 задачи с избираем отговор (1 верен и 2 грешни). Вторият текст е програма или указание, към който има 2 задачи с избираем отговор: (задачи с алтернативен избор: вярно-грешно). Втората част съдържа един текст (писмо, съобщение в социалната мрежа), към който има пет задачи с избираем отговор (1 верен и 2 грешни). Третата част съдържа един текст (от медии), към който се отнасят пет задачи с кратък свободен отговор.

В компонента **ЧЕТЕНЕ** се оценява умението на учениците да извличат информация от различни видове текстове за четене с различни комуникативни цели. В компонента се проверяват знания за думи, изрази и понятия по изучаваните теми и уменията за прилагане на стратегии за четене и разбиране. В условията на ограничено време учениците трябва да покажат умения за:

- разбиране и извличане на основна информация от текстове за четене;
- разбиране и извличане на конкретна информация от текстове за четене;
- разбиране на основни понятия, думи и изрази, срещани в обичайните ситуации и по изучаваните тематични области;
- използване на компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация, като се ориентират по съдържанието или контекста и по познати словообразователни модели.

За ниво В1:

Компонентът **ЧЕТЕНЕ** съдържа общо 20 задачи, от които 14 задачи с избираем отговор и 6 задачи с кратък свободен отговор. Максималното време за тяхното изпълнение е 50 минути, а общият брой точки е 20. Компонентът се състои от три части. Първата част съдържа два текста, към които има шест задачи с избираем отговор (алтернативен избор: вярно-грешно). Първият текст е обява или реклама, а вторият текст е програма, разписание или инструкция. Втората част съдържа два текста, към които има осем задачи с избираем отговор. Първият текст е писмо от електронната поща или съобщение в социалните мрежи, а вторият е текст от медии или коментар в блог. Третата част включва един текст (научнопопулярен), към който се отнасят шест задачи с кратък свободен отговор.

В този компонент се оценява умението на учениците да извличат основна и конкретна информация, важни подробности, гледни точки и мнения от различни видове текстове за четене с различни комуникативни цели.

В компонента се проверяват знания за думи, изрази и понятия по изучаваните теми и уменията за прилагане на стратегии за четене и разбиране. В условията на ограничено време учениците трябва да покажат умения за:

- разбиране и извличане на основна информация от текстове за четене – глобално четене;
- разбиране и извличане на важни подробности от текстове за четене – селективно четене;
- използване на компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация, като се ориентират по съдържанието или контекста и по познати словообразователни модели.

КОМПОНЕНТ ПИСАНЕ

За ниво А1:

Компонентът **ПИСАНЕ** се състои от една задача с разширен свободен отговор. В тази задача учениците пишат поздравителна картичка/кратко електронно съобщение/лично писмо с обем около 50-60 думи по зададена ситуация (изходен текст) и 3 опорни точки. Максималното време за изпълнение на тази задача е 20 минути, а максималният брой точки е 10.

В този компонент се оценяват продуктивните умения за комуникация при писмено общуване и прилагането на чуждия език в различни комуникативни ситуации от ежедневието по отношение на организация на текста, комуникативна адекватност, адекватност на регистъра и вида на текста, лексика, граматика и правопис.

За ниво А2:

Компонентът **ПИСАНЕ** се състои от две задачи с разширен свободен отговор. В първата задача учениците пишат кратко електронно съобщение с обем около 40 думи по зададена ситуация (изходен текст) и 3 опорни точки. Във втората задача учениците пишат лично писмо/имейл с обем около 60 думи по зададена ситуация (изходен текст) и 3 опорни точки. Максималното време за изпълнение на двете задачи от компонента **ПИСАНЕ** е 40 минути и максималният брой точки е 15.

В този компонент се оценяват продуктивните уменията за комуникация при писмено общуване и прилагането на чуждия език в различни комуникативни ситуации от ежедневието по отношение на организация на текста, комуникативна адекватност, адекватност на регистъра и вида на текста, лексика, граматика и правопис.

За ниво В1:

Компонентът **ПИСАНЕ** се състои от две задачи с разширен свободен отговор, като общият брой точки е 20. В първата задача учениците пишат лично писмо/имейл с обем около 80 думи по зададена ситуация и 3 опорни точки, следвайки предоставените указания и изходния текст. Максималното време за изпълнение на тази задача е 20 минути, а максималният брой точки е 20. Чрез тази задача се оценява умението на учениците да описват конкретни събития и преживявания от личен житейски опит, да споделят опит или да отправят предложение. Във втората задача учениците пишат текст с обем около 90 думи, в който изразят личното си мнение към тема, зададена в изходния текст. Тази задача цели да бъдат оценени уменията на учениците да изразят писмено мнението си по тема, като посочат мотиви и се аргументират, направят преценка и изводи.

Чрез двете задачи в този компонент се оценяват продуктивните уменията за комуникация при писмено общуване и прилагането на чуждия език в различни комуникативни ситуации от ежедневието по отношение на организация на текста, комуникативна адекватност, адекватност на регистъра и вида на текста, лексика, граматика и правопис.

КОМПОНЕНТ ГОВОРЕНЕ

За ниво А1:

Компонентът **ГОВОРЕНЕ** включва две задачи със свободен отговор. Максималният брой точки за двете задачи е 10.

Първата задача представлява самостоятелно устно изложение (монологична реч) – учениците представят себе си по зададени опорни теми. Чрез тази задача се оценяват уменията на учениците да:

- използват елементарни фрази за поздрав и сбогуване;
- разбират указания за изпълнение на задачи;
- представят себе си;

- използват подходящи лексикални и граматически конструкции: прости изречения и фрази;
- говорят, макар и бавно, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- използват компенсаторни стратегии за постигане на разбиране.

Втората задача представлява диалогична реч. Учениците водят несложен разговор по познати теми, като задават и отговарят на несложни въпроси. Чрез втората задача се оценяват уменията на учениците да:

- установяват контакт с цел пряк обмен на информация;
- формулират молба, заповед или въпрос към познат за тях обект;
- реагират на отправена към тях молба, заповед или въпрос;
- използват кратки стереотипни фрази, да възстановят прекъснатото общуване;
- използват подходящи лексикални и граматически конструкции;
- използват компенсаторни стратегии за постигане на разбиране.

Продължителността на оценяването е средно около 03:00 минути за един ученик. Могат да бъдат сформирани групи от определен брой ученици по решение на комисията, като на всеки от тях се дава посоченото време за оценяване.

За ниво А2:

Компонентът ***ГОВОРЕНЕ*** включва две задачи със свободен отговор. Максималният брой точки за двете задачи е 15 точки.

Първата задача представлява самостоятелно устно изложение (монологична реч) – учениците представят себе си, разказват за настоящата си и предходна дейности, както и за бъдещи планове и намерения. Чрез тази задача се оценяват уменията на учениците да:

- представят себе си, да разказват за себе си и за своя живот;
- използват прости изречения и изучени фрази и изрази;
- говорят, макар и бавно, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- използват компенсаторни стратегии за постигане на разбиране.

Втората задача представлява диалогична реч. Учениците планират съвместна дейност с партньор. Чрез втората задача се оценяват уменията на учениците да:

- участват в разговор и планират съвместна дейност;
- обменят информация;
- говорят, макар и бавно, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;
- използват компенсаторни стратегии за постигане на разбиране.

Комисията изпитва учениците по двама. Учениците (по двойки) получават задачите от квестора. След това учениците имат на разположение 7 мин. за самостоятелна подготовка с право да водят записки. Пред комисията времето за изпълнение на първата задача е около 3 мин., а за втората задача около 5 мин. След представянето на учениците, комисията има на разположение 5 мин. за попълване на формуляра за оценяване.

За ниво В1:

Компонентът **ГОВОРЕНЕ** включва две задачи със свободен отговор, като максималният брой точки за двете задачи е 20.

В първата задача учениците разговарят с партньор или партньорка по изучаваните тематични области, следвайки указанията, зададената ситуация и опорните точки. Чрез тази задача се оценяват уменията на учениците:

- да участват в разговор и планират съвместна дейност;
- да обменят информация;
- да направят предложение;
- да изразяват мнение (съгласие или несъгласие);
- да говорят с произношение и интонация близки до нормите на езика;
- да използват разнообразни езикови средства, регистър на общуване и компенсаторни стратегии.

Във втората задача учениците правят самостоятелна презентация по актуална тема, като следват опорните точки и указанията. Тази задача цели да бъдат оценени уменията на учениците:

- да представят устно информация по актуална тема;
- да задават и отговарят на въпрос или да изкажат мнение по представената тема;
- да говорят гладко, с произношение и интонация близки до нормите на езика;
- да използват разнообразни езикови средства, регистър на общуване и компенсаторни стратегии.

Комисията изпитва учениците по двама. Учениците (по двойки) получават задачите от квестора. След това разполагат с 15 мин. за самостоятелна подготовка с право да водят записки. Пред комисията времето за изпълнение на първата задача е около 4 мин., а за втората задача около 6 мин. След представянето на учениците, комисията има на разположение 5 мин. за попълване на формуляра за оценяване.

Темите на текстовете за слушане, за четене, за писмено изразяване и за говорене са:

За ниво А1:

- лична информация;
- семейство и приятели;
- дом, родно място;
- училище, учебни предмети и дейности;
- всекидневие, свободно време и любими занимания;
- здраве и здравословен начин на живот, части на човешкото тяло;
- природа и екология – сезони, време, климат, растения и животни, домашни любимци;
- пътуване;
- култура и исторически забележителности в България и в държавите, в които се говори изучаваният чужд език;
- празници и традиции в България и в държавите, в които се говори изучаваният чужд език.

За ниво А2:

- лична информация;
- семейство и приятели;
- външен вид, облекло, характер;
- образование и интереси;
- дом, родно място;
- училище, учебни предмети и дейности;
- професии;
- всекидневие, свободно време и любими занимания;
- храни и напитки;
- пазаруване и мода;
- транспорт;
- здраве и здравословен начин на живот, части на човешкото тяло;
- спорт и здраве, здравословно хранене;
- природа и екология – сезони, време, климат, растения и животни, домашни любимци;
- географски обекти, опазване на околната среда;
- пътуване;
- култура и исторически забележителности в България и в държавите, в които се говори изучаваният чужд език;
- празници и традиции в България и в държавите, в които се говори изучаваният чужд език.

За ниво В1:

- Лична информация (представяне, възраст, пол, националност).
- Дом, семейство, приятели и училище - отговорности и задължения.
- Всекидневие: дневен режим, пазаруване, магазини, услуги.
- Външен вид и характер.
- Междуличностни отношения: чувства, емоции.
- Образование, професии и социални контакти.
- Социална среда и ценностна система. Начини на общуване: реално и виртуално, речеви етикети.
- Родно място – минало, настояще, бъдеще, забележителни личности.
- Мечти и представи за бъдещето: образование, професия, дом, семейство.
- Облекло и мода. Модни предпочитания и тенденции.
- Хранене и заведения за хранене. Кулинарно многообразие.
- Свободно време и интереси: музика, книги, кино, спорт.
- Здраве и здравословен начин на живот: здравословно хранене, физическа активност, здравословни навици и поведение.
- Природа: растения и животни, плодове и зеленчуци, време, климат, природни явления, географски обекти, природни чудеса.
- Екология: екологични организации и инициативи.

- Екология и туризъм: защитени природни обекти.
- Пътуване, ваканция, туризъм: планиране, транспорт и ориентация в града, впечатления и преживявания.
- Изкуства: емблематични представители на различни видове изкуства и култура и техни произведения.
- Наука и научни постижения: известни учени и техният принос, иновационни технологии.
- Родината и светът – езици, страни, народи, граждани на Европа и света.
- Празници и традиции в родината и страните на изучавания език.
- Културни и исторически забележителности в родината и страните на изучавания език.
- Приносът на родината в световното културно-историческо наследство.